

?Com poden els sistemes de salut aprendre dels activistes ambientals?

El canvi climàtic i el seu efecte creixent i innegable en la salut humana és un factor a considerar per les administracions. Com ho afronta el sector sanitari europeu?

Greta Thunberg, davant del Parlament suec | Twitter

El 1998 es va crear l'European Health Forum Gastein (EHFG), una organització desvinculada de partits polítics, que actua com a plataforma per tractar sobre la política sanitària europea, tant en l'àmbit de la Unió Europea, com de la regió europea de la OMS. Des d'aleshores durant tres dies de principis d'octubre organitza un congrés a la vall alpina de Gastein, considerat l'esdeveniment més important en la política sanitària del continent.

L'objectiu principal de la trobada és obtenir un marc de referència pel desenvolupament de la política sanitària europea, basat en el principi de subsidiarietat que governa la Unió i que tingui en compte totes les perspectives. En participar els diferents estats, l'intercanvi d'experiències nacionals i regionals enriqueix la presa de decisions.

Una de les peces clau de la trobada és la diversitat de participants. Les entre cinc-cents i sis-cents persones que participen en les discussions provenen de quatre perfils: de governs i administracions públiques, del món de l'empresa i la indústria, de la societat civil i de l'acadèmia. Cadascú aporta la seva perspectiva.

Enguany es volia valorar fins a quin punt es poden sacsejar els sistemes sanitaris per a satisfer les exigències dels canvis socials. Es va tractar com aprofitar les possibilitats que ofereix la digitalització i aconseguir que ningú no resti fora del sistema de salut; i vetllar perquè siguin ètiques les pràctiques del sector farmacèutic i de la publicitat (per exemple en la promoció del tabac, de productes nutricionals pobres i que provoquen obesitat o que incitin al joc).

La capçalera de la manifestació dels estudiants per la vaga mundial del clima Foto: ACN

També es va tractar com afrontar el canvi global des del sector sanitari, perquè és innegable el seu efecte creixent en la salut humana. Fins al punt que es considera que aviat ens trobarem davant d'una emergència en salut pública que no hem afrontat abans. Els efectes s'agregaran en els grups amb menys recursos i inevitablement afectaran el mercat laboral.

Els sistemes de salut hauran de prendre mesures per a mitigar els efectes del canvi de tendència en l'augment de temperatura. Es preveu que augmentin les al·lèrgies i les malalties contagioses transmeses per mosquits i altres vectors, especialment afavorides per la colonització de plantes d'altres indrets. També s'estima que augmentin la diabetis i el càncer de pulmó.

La nova comissió europea vol avançar en l'abordatge dels problemes relacionats amb la crisi climàtica, tant ambientals com de salut. La proposta és canviar en deu anys la forma que vivim, produïm i consumim. I pretén, òbviament, involucrar en el canvi els sectors que provoquen més emissions de diòxid de carboni i que més contaminen.

En aquest punt, es va abordar l'empremta ecològica del sector sanitari. Es calcula que, en Europa, un 4,7% de les emissions de diòxid de carboni són degudes al sector de la salut, xifra que el situa en el cinquè en emissions.

Una part és deguda a la mobilitat; de manera que una solució seria reduir la distància entre els usuaris i els centres de salut. Però també les infraestructures obsoletes poden arribar a generar un 20% o un 30% de les emissions. El repte en aquest casés, doncs, crear hospitals que no emetin diòxid de carboni.

La producció de fàrmacs i instruments mèdics té també una empremta ecològica notòria. Al Regne Unit es considera que del 21% de la contaminació del sistema nacional de salut n'és responsable la indústria farmacèutica i de l'11%, la fabricació d'equipament mèdic. Cal buscar doncs la fórmula perquè el sector sanitari compleixi en totes les facetes el jurament hipocràtic «Primum non nocere».